

ת"פ 22875/07/16 - מדינת ישראל נגד לירן יוסף

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 22875-07-16 מדינת ישראל נ' יוסף

לפני כבוד השופט דנה אמיר
המאשימה מדינת ישראל

נגד
הנאשם לירן יוסף

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד רעות בר טוב

ב"כ הנאשם עו"ד דורון ברקת

הנאשם בעצמו

גזר דין

רקע ותמצית הכרעת הדין

1. הנאשם הורשע ביום 2.6.18, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום והן: חבלה חמורה לפי סעיף 333 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), דרישה באיומים של רכוש לפי סעיף 404 רישא לחוק העונשין, וגניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין. כמפורט בהכרעת הדין ועל בסיס הנימוקים המפורטים שם מצאתי כי הוכחו מעל לכל ספק סביר הרכיבים (העובדתיים והנפשיים) המקימים את העבירות המיוחסות לנאשם בכתב האישום.

2. כך מצאתי כי הוכח שמספר חודשים עובר ליום ה- 30.8.15, פנה המתלון לאביו של הנאשם וביקש כי ירכוש עבורו טלפון סלולרי בסך 3,300 ₪. המתלון התחייב להשיב לאביו של הנאשם את הסכום בתשלומים ואף לפצות אותו בנסיעה לחו"ל. עובר ליום 30.8.15 לא שילם המתלון עבור הטלפון כפי שהתחייב, הגם ששילם חלק מהסכום ולכל הפחות סך של 400 ₪. כן הוכח כי ביום ה- 30.8.15 בשעה 11:00 או בסמוך לכך, פגש הנאשם במתלון באקראי בחנות ברחוב החשמל 8 בתל אביב (להלן: "**החנות**"). הנאשם חסם את דלת היציאה, דרש מהמתלון שישלם את הכסף שהוא חייב לאביו, ואמר כי לא יאפשר את יציאת המתלון מהחנות עד שלא יקבל את הכסף. באותן נסיבות תקף הנאשם את המתלון, שלא כדין ובניגוד להסכמתו, באמצעות דחיפות, דחיפות לקיר ואגרופים. עוד הוכח כי כתוצאה מהתקיפה נגרמו למתלון שברים מרובים בצלעות שמאל 5-9, חלקם עם תזוזה משמעותית והמתלון נדרש לשישה ימי אשפוז והכנסת נקז חזה, המהווים חבלה חמורה. בהכרעת הדין קבעתי כי במעשיו המפורטים לעיל תקף הנאשם את המתלון וגרם לו חבלה חמורה וכי היה בנאשם היסוד הנפשי הנדרש להרשעה בעבירה בדמות מודעות לרכיב העובדתי של מעשיו וקלות דעת כלפי התוצאה.

עמוד 1

3. בנוסף הוכח, כמפורט בהכרעת הדין, כי לאחר התקיפה המפורטת לעיל מסר המתלון לנאשם על פי דרישתו סך של 2,600 ₪ מארנקו. בהמשך, ומאחר שברשות המתלון לא היה סכום כסף נוסף, ובשל חששו לאור התקיפה שחוזה מידי הנאשם, נסעו המתלון והנאשם למשרד עורך דינו של המתלון, שם המתין הנאשם למטה ואילו המתלון עלה למשרד עורך הדין, ביקש ממנו המחאה על סך 2,000 ₪ נוספים והעבירה לנאשם. בהכרעת הדין קבעתי, על בסיס הנימוקים המפורטים בה, כי במעשיו אלה ביצע הנאשם עבירות של גניבה ודרישת כסף באיומים ובכוח ולו ביחס לפער שבין הסכום אותו חב המתלון לאביו של הנאשם, בסך 2,900 ₪ לבין הסך של 4,600 ₪ אותם קיבל מהמתלון.

ראיות הצדדים לעונש

4. מטעם המאשימה העיד נפגע העבירה, המתלון. לדבריו, אושפז למשך שבוע לאחר האירוע בשל החבלה אשר נגרמה לו מהתקיפה על ידי הנאשם, ההחלמה נמשכה כ-4-5 חודשים מהם 3-4 חודשים בהם לא יכול היה לזוז כלל וסבל כאבים חזקים מאוד ולגופו הוכנס נקז. עוד הוסיף כי גם כיום בזמן מאמץ מתקשה לנשום. המתלון העיד המדובר באירוע טראומטי עבורו ובעקבותיו סובל מנדודי שינה. כתוצאה מהתקיפה והחבלה אשר נגרמה לו הפסיק לעבוד בטיפול בקשישים (עבודה ממנה השתכר סך של 3,000-4,000 ₪) שכן אינו יכול להרימם במצבו הפיזי. כיום עובד כסדרן מוניות פעמיים בשבוע ומתקיים מקצבת נכות שנקבעה בעניינו לפני 20 שנה. המתלון הגיש מכתב ממנהלת סניף רמת גן בחברת עמל ומעבר (עמל) ובו מצוין כי עבד בחברה בין החודשים 15.3.15 - 16.9.15 ובין החודשים 19.6.16 - 7.12.16 ובשל מצבו הבריאותי אינו יכול לעבוד יותר. שעומת על ידי ההגנה עם כך שעל פי עמל/1 המשיך לעבוד בטיפול בקשישים בין חודש יוני 2016 ועד דצמבר 2016, אחרי האירוע המפורט בכתב האישום הסביר כי משך תקופה ניסה לעבור ולטפל בקשישים שאינם סיעודיים ואין צורך להרימם אך אין דרישה למטפל עם מגבלה זו.

5. מטעם ההגנה הוגשו כראיות לעונש מסמכים הנוגעים למצבו של סבו של הנאשם (עמל/1) ומסמך באשר למצבו הרפואי של אביו של הנאשם (עמל/2).

תמצית תסקיר שירות מבחן:

6. חרף התנגדות המאשימה, לאור נסיבותיו של התיק הנדון ונסיבות הנאשם, מצאתי לקבל תסקיר לעונש מאת שירות המבחן בעניינו של הנאשם טרם הטיעון לעונש, כמפורט בהחלטתי מיום 6.2.18. התסקיר אשר התקבל, נושא תאריך 8.7.18 מפרט כי הנאשם בן 29, רווק, שירת שירות צבאי מלא, נעדר עבר פלילי, מתגורר בבית אביו ביחד עם סבו ובת זוגו בגבעתיים ועובד כשליח מזה כשנה. בעת המפגש עם קצינת המבחן שיתף הנאשם כי אביו מאובחן מזה שנים רבות כלוקה בסכיזופרניה, נמצא במעקב פסיכיאטרי ולאורך השנים אושפז במוסדות פסיכיאטריים פעמים רבות. כן שיתף כי הוריו התגרשו כשהיה בן שמונה וכי התגורר בילדותו יחד עם אמו במעונות לנשים מוכות.

7. הנאשם תיאר בפני קצינת המבחן כי המתלון מתגורר בשכנות אליו ואל אביו ולווה מאביו כספים לשם רכישת מוצרי חשמל. לדבריו הנאשם המתלון לא השיב את הכספים לאביו כפי שהתחייב ולתחושתו ניצל את אביו והדבר עורר בו כעס. הנאשם סיפר כי לאורך תקופה ארוכה ניסה לפנות למתלון וביקש שישב לאביו את הכספים שלו אך ללא הצלחה, עד אשר החליט להניח לעניין. במהלך עבודתו כשליח פגש באקראי במתלון וכעסו התעורר בו מחדש והוא היה נחוש לקבל ממנו את הכספים שהוא חייב לאביו. הנאשם תאר כי מנע מהמתלון לצאת מהחנות והדף אותו, ולדבריו כתוצאה מכך נחבל המתלון. קצינת המבחן ציינה כי הנאשם התקשה לקבל אחריות מלאה ביחס לעבירות בהן הורשע. לצד זאת ציינה כי קיבל אחריות באשר להתנהגותו האלימה והבין את המניעים שהובילו להתפרצות זו. באשר לעבירת הגניבה, התקשה לקבל אחריות כאמור, שכן לתפיסתו מדובר בכסף שהמתלון חייב

לאביו. לצד זאת ציין כי מדובר בהתנהגות שאינה אופיינית לו.

8. על פי התסקיר התרשם שירות המבחן כי הנאשם, על אף נסיבות חיים מורכבות והיעדר גורמי תמיכה משמעותיים, הצליח לרוב לשמור על תפקוד תקין במסגרות השונות. שירות המבחן העריך כי הנאשם אינו מאופיין בדפוסי התנהגות בעייתיים או עבריינים מושרשים. להתרשמות קצינת המבחן העבירות שביצע הנאשם נבעו מתחושות תסכול וחוסר אונים נוכח תפיסתו את אביו כחלש ונוח לניצול, מתוך תחושת הזדהות עם אביו והצורך להגן עליו, ותוך שהתקשה לווסת את דחפיו לפגוע במי שלתפיסתו הונה את אביו. שירות המבחן התרשם כי מדובר בהתנהגות חריגה שאינה מאפיינת את התנהלותו של הנאשם וציין כי ההליך הפלילי מהווה גורם הרתעה משמעותי עבורו. להערכת שירות המבחן הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצד הנאשם נמוך וכך גם חומרת האלימות במידה ותתרחש.

9. גורמי הסיכון להישנות העבירות אשר צוינו הם חומרת העבירות וקשייו של הנאשם לקבל אחריות על מעשיו, נסיבות חייו המורכבות, היעדר גורמי תמיכה משמעותיים בסביבתו וקיומם של קשיים רגשיים אשר לא מקבלים מענה הולם. גורמי הסיכון לשיקום הם היעדר עבר פלילי, תפקוד תקין בדרך כלל, היעדר דפוסי התנהגות בעייתיים או עברייניים, העובדה כי מדובר בהתנהגות חריגה לנאשם וכי ההליך הפלילי מהווה גורם הרתעה משמעותי עבורו. הומלץ על ענישה שיקומית וחינוכית לנאשם בדמות צו של"צ בהיקף של 200 וצו מבחן לשנה במסגרתו ישתלב הנאשם בקבוצה טיפולית, מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן.

טיעוני המאשימה לעונש

10. ב"כ המאשימה הפנה לערכים המוגנים אשר נפגעו מביצוע העבירות, ההגנה על הפרט, על בטחונו האישי של אדם ועל גופו. באשר לנסיבות ביצוע העבירות הפנה לחומרתו של כתב האישום ולנזק החמור אשר נגרם למתלונן ממעשי הנאשם אשר לקח את החוק לידיו. כך ציין כי למתלונן נגרמו שברים מרובים בצלעות מצד שמאל 5-9 כפי שמתואר בכתב האישום חלקן עם תזוזה משמעותית וציין כי המתלונן נדרש לימי אשפוז והכנסת נקז לחזה והחלמתו ארכה מספר חודשים. לטענת ב"כ המאשימה כי אין המדובר באירוע נקודתי אלא באירוע מתמשך, כשהנאשם לא הרפה מהמתלונן עד שגבה את מלוא החוב ואף מעבר לכך כשחלף גביית הכספים שסכומם אינו גבוה יחסית באופן חוקי בחר הנאשם לקחת את החוק לידיו. בהקשר זה ציין כי הנאשם דרש כספים מהמתלונן גם לאחר שתקף אותו וגרם לו לחבלה חמורה ואף לאחר שהמתלונן נתן לו סך של 2,600 ₪. באותן נסיבות, חלף מתן מענה רפואי ראשוני למתלונן וניסיון להקל עליו, המשיך הנאשם לדרוש כספים נוספים ונסע עם המתלונן לעורך הדין, תוך שהמתלונן חבול וכאוב שם קיבל סך נוסף של 2,000 ₪.

11. ב"כ המאשימה הפנה לפסיקה וטען כי לאור נסיבות ביצוע עבירת האלימות וחומרת הנזק, מתחם העונש ההולם הוא בין 12 חודשי מאסר בפועל ועד 4 שנות מאסר בפועל. בנוסף ציין כי גם אירוע הגניבה אינו ברף הנמוך והמתחם בגינו בין מאסר קצר אותו ניתן לרצות בעבודות שירות ועד שנת מאסר בפועל. עוד הוסיף כי יש לתת את הדעת גם לעבירה של דרישת נכס באיומים.

12. ב"כ המאשימה לא התעלם מהעדרו של עבר פלילי לנאשם אך טען כי הנאשם לא לקח אחריות למעשיו תוך שהפנה לתסקיר שהתקבל ולניהול ההוכחות. כך ציין כי על פי התסקיר הנאשם מצמצם אחריותו בתיאור האירוע בפני שירות המבחן ואינו לוקח אחריות כלל ביחס לגבי עבירת הגניבה. ב"כ המאשימה הביע תמיהה באשר למסקנת שירות המבחן בדבר סיכון נמוך להישנות עבירות בעתיד נמוך. בהקשר זה הפנה לתסקיר לפיו הנאשם התקשה לווסת את דחפיו כשראה את המתלונן וציין כי הנאשם לא עבר הליך טיפולי או שיקומי. ב"כ המאשימה עתר כי לא אקבל את המלצת שירות המבחן לעונש שיקומי בדמות של"צ וצו מבחן לאור כלל נסיבות המקרה ומיהות הנאשם ואף קבל על כך

ששירות המבחן התעלם מהמתלון ולא עשה כל מאמץ לפנות אליו. באשר לעונש אשר ייגזר על הנאשם, עתר ב"כ המאשימה לגזור על הנאשם מאסר בפועל בשליש התחתון של המתחם אשר הוצע, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי משמעותי למתלון.

טיעוני ההגנה לעונש

13. ב"כ הנאשם הפנה לנסיבות ביצוע העבירות, לטענתו המתלון הוא נוכל ערמומי הנוהג להונות אחרים וכך גם הונה את אביו של הנאשם. לדבריו, הנאשם פעל מתוך רצון להגן על אביו ולהשיב לו את כספו ולא מתוך רצון לבצע את העבירות או להתעשר על חשבון המתלון. עוד הוסיף כי העבירות בוצעו באופן ספונטאני, עת פגש הנאשם במתלון באקראי ולא היו מתוכננות מראש. בנוסף, ביקש כי תילקח בחשבון התגרות העקיפה מצד המתלון בנאשם וטען כי העבירות בוצעו כתוצאה מהתנהגותו המתלון. עוד הפנה לכך שבעת האירוע יזם הנאשם שתי שיחות טלפון למשטרה ואף ביקש מבעלת החנות סיגל שתתקשר למשטרה. הנסיבות המפורטות, לטענת ב"כ הנאשם, הן ייחודיות, בהן "המתלון הוא הנוכל בעוד הנאשם הוא בחור טוב", וטען כי דברים אלה נאמרו על ידי התובעת אשר ניהלה את התיק עצמה. ב"כ הנאשם הדגיש כי הגם שאין בנסיבות כדי להצדיק את מעשי הנאשם, יש בנסיבות כדי ללמד שאין זה מקרה רגיל וניתן להבחין בינו לבין מקרים דומים בהם בוצעו עבירות מהסוג הנדון והעונשים שנגזרו שם.

14. בנוסף הפנה ב"כ הנאשם להכרעת הדין שם נקבע כי היסוד הנפשי של הנאשם כקלות דעת ולא כוונה פלילית. לטענתו הנאשם לא ביקש לשבור את צלעות המתלון או לגנוב. עוד טען כי על פי הכרעת הדין נקבע כי עבירות הגניבה ודרישת הרכוש באיומים או בכוח הוכחו ביחס לעודף שבין הסכום אותו חב המתלון לאביו של הנאשם לבין הסכום שקיבל הנאשם מהמתלון והמדובר בסך של כ- 1,000 ₪. ב"כ הנאשם עתר לקביעת כלל העבירות כאירוע אחד, הפנה לפסיקה שהגיש (ענ/3) וביקש כי בנסיבות אשר פורטו, יקבע מתחם הענישה שבין מאסר על תנאי לצד צו של"צ או בלעדיו ועד מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

15. באשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם חזר ב"כ הנאשם על המפורט בתסקיר ואשר פורט לעיל, הדגיש את שירותו הצבאי של הנאשם והפנה לכך שהנאשם סועד את אביו וסבו עמם הוא מתגורר ולפגיעה בהם ככל שיגזר עליו עונש מאסר של ממש. עוד הוסיף כי הנאשם תומך כלכלית באמו. לטענת ב"כ הנאשם אין לזקוף לחובת הנאשם את ניהול ההוכחות שכן במסגרת ניהול התיק נחשף בית המשפט לתמונה המלאה השונה מזו המפורטת בכתב האישום. בנוסף טען כי הנאשם לקח אחריות על התנהגותו האלימה גם אם התקשה לקבל אחריות מלאה על גוונים מסוימים באירוע. הנאשם מכיר בכך שהתנהגותו פסולה, אינה אופיינית לו ומוכן להשתלב בטיפול במסגרת שירות המבחן. ב"כ הנאשם הוסיף כי בעת גזירת עונשו של הנאשם, וכשיקול לקולא, יש ליתן משקל למחדלי חקירה שנפלו ובפרט לכך שחרף העובדה שהנאשם התקשר פעמיים למשטרה בעת האירוע, המשטרה לא הגיעה, והוסיף וטען שלו הייתה מגיעה המשטרה למקום היה האירוע נמנע. לטענתו, בשני דוחות פעולה צוין בכזב כי השוטרים הגיעו, אך במקום שרר שקט. בהקשר זה הפנה לע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ** (31.3.2005) בפסקה 44 ולע"פ 10715/08 **ולס נ' מדינת ישראל** (1.9.2009) דברי השופט מלצר. לטעמו של ב"כ הנאשם, בראי המפורט, ולאור המפורט בתסקיר אודות הנאשם ומאפייניו כמו גם נכונות הנאשם להשתלב בטיפול, יש ליתן בכורה לעיקרון האינדיווידואליות בענישה. על כן עתר כי תאומץ המלצת שירות המבחן לענישה בדמות צו של"צ, פיצוי ומאסר על תנאי תוך שילובו של הנאשם בטיפול. לאור מצבו הכלכלי הקשה של הנאשם ותורמתו של המתלון למצב הכלכלי הקשה של משפחת הנאשם ביקש כי הפיצוי המגיע למתלון יהיה מתון.

דברי הנאשם

16. הנאשם הביע צער על הנזק שגרם למתלון, טען כי לא תקף את המתלון באגרופים אלא חסם את דרכו ולא נתן לו לצאת, והוסיף כי לא התכוון לפגוע במתלון ולא רצה "שזה יתדרדר לידיים".

מתחם העונש ההולם

17. קביעת מתחם העונש ההולם נעשית על פי עקרון ההלימה תוך התחשבות בערך החברתי אשר נפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות ביצוע העבירה. במעשיו, פגע הנאשם בערכים המוגנים של כבוד האדם, שלמות הגוף, הזכות לאוטונומיה על הגוף, הביטחון האישי והביטחון הציבורי. כמו כן, פגע הנאשם בזכות הקניין ובסדר הציבורי. אין להקל ראש במעשיו. מדובר במעשי אלימות קשים ומכוערים שבאמצעותם בחר הנאשם לפתור סכסוך כספי ואף בגניבת כספים ודרישתם תוך שימוש בכוח ואיומים. חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם יישוב סכסוכים בדרך זו. יפים לעניינו דברי בית המשפט העליון בע"פ 4330/12 דעאס נ' מדינת ישראל (5.11.2012):

"בית משפט זה עמד לא אחת על הצורך בהרתעה מפני עבירות אלימות שנועדו "לפתור סכסוכים" בכוח הזרוע. דומה כי לא ניתן להתעלם מהתפשטותו של נגע האלימות בארצנו ומההיקף הרב של עבירות מסוג זה המגיעות לפתחם של בתי המשפט. המסר שצריך לצאת מבית משפט זה הוא כי פתרון סכסוכים ראוי שיעשה על ידי פניה לרשויות החוק ולא על ידי נטילת החוק לידיים".

ראו גם ע"פ 4173/07 פלוני נ' מדינת ישראל (19.08.2007):

"רבות נאמר בבתי המשפט על תופעת האלימות הפושה בחברה הישראלית ועל הצורך של איחוד כוחות של כל הרשויות לצורך מלחמה בתופעה זו. תפקידו של בית המשפט במאבק הוא הטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים על הנוקטים באלימות לפתרון סכסוכים, על מנת להעביר מסר, הן לעברייני האינדיווידואלי, והן לעבריינים הפוטנציאליים ולחברה כולה, כי אין החברה טולרנטית להתנהגויות מעין אלה".

18. באשר לנסיבות ביצוע של העבירות: במקרה דנן המדובר במי שתקף את המתלון וגרם לו במעשיו חבלה חמורה בדמות שברים מרובים בצלעות שמאל 5-9, חלקם עם תזוזה משמעותית, המתלון נדרש לשישה ימי אשפוז והכנסת נקז חזה. על פי עדות המתלון, נזקק לכ- 4 חודשי החלמה, סבל כאבים קשים, עד היום סובל מקוצר נשימה במאמץ ואף פרנסתו נפגעה, כך שאין להקל ראש כלל בנזק החמור שנגרם למתלון בעת בחינת הנסיבות. בנוסף, וכפי שנקבע בהכרעת הדין, הנאשם אף גנב ודרש רכוש בכוח מהמתלון, לכל הפחות בסכום ההפרש שבין חובו של המתלון לאביו של הנאשם לבין הסכום שקיבל בסך 4,600 ₪. גם אם סבר הנאשם כי הכספים מגיעים לו מידי המתלון, היה עליו לבחור בדרך שאינה אלימה לגביית החוב, אך הוא בחר לנהוג באלימות. העובדה שנטל סכום הגבוה מסכום החוב הוסברה על ידי הנאשם בכך שחש שיש מקום לפיצוי מצד המתלון ואף לאור הבטחת המתלון כי ייקח את אביו של הנאשם לנסיעה לחו"ל אשר לא קוימה. גם בראי ההסבר שניתן, יש בנטילת הסכום העודף כדי לפגוע במידת מה בטענה לפיה פעל הנאשם מתוך תחושת צדק בלבד.

19. לצד זאת, בעת ניהול ההוכחות התברר כי העבירות הנדונות בוצעו לאחר שהמתלון לווה כספים מאביו של הנאשם, אדם נכה נפשית, ולא החזירם כפי שהתחייב. לאחר שמיעת הראיות השתכנעתי כי הנאשם חש שהמתלון הונה את אביו וניצל את מצבו וגם עניין זה יישקל בין יתר הנסיבות. העבירות בוצעו עת פגש הנאשם במתלון באקראי בחנות, ללא תכנון מוקדם או תחכום, אז מנע את יציאתו של המתלון מהחנות תוך דרישה שהמתלון ישלם את החוב אותו הוא חב לאביו. במסגרת זו תקף הנאשם את המתלון בכך שדחף אותו דחיפות כלפי הקיר והכה בו באגרופים.

כתוצאה מכך נגרמה למתלונן החבלה החמורה. הגם שהעבירות לא בוצעו על ידי הנאשם תוך תכנון מוקדם או תחכום כאמור, ועל רקע תחושה קשה של ניצול אביו על ידי המתלונן, והנאשם אף טלפן למשטרה בזמן אמת על מנת לזמנה למקום לשווא, לא ניתן להתעלם מכך שהנאשם יכול היה לחדול מביצוע העבירות לאחר תקיפת המתלונן וקבלת סך של 2,600 ₪ ממנו, אך חרף היות המתלונן כאוב וחבול לא גילה כל אמפטיה, לא חדל מלדרוש מהמתלונן כספים נוספים, ואף הסיע את המתלונן למשרד עורך הדין של המתלונן, שם קיבל מידי המחאה על סך 2,000 ₪ נוספים. עוד יש לתת את הדעת לכך שהתקיפה בוצעה בחנות, מקום ציבורי בו נמצאים בני אדם אחרים ויש בה כדי לפגוע בתחושת ביטחון הציבור בכללותו. בנסיבות המפורטות לעיל אף לא מצאתי ליתן משמעות רבה לקולא בעת בחינת הנסיבות לטענה לפיה לו הייתה מגיעה המשטרה למקום היה נמנע ביצוע העבירות או חלקן. המדובר בטענה בעייתית שכן האחריות שלא לנהוג באלימות כלפי אחרים לא תלויה בנוכחות משטרה במקום.

20. נוכח המפורט לעיל, ותוך מתן משקל לטיעוני ההגנה בדבר הנסיבות המיוחדות במקרה זה, אך מבלי להתעלם מחומרת העבירות והנזק למתלונן, רמת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה דנן היא ברף בינוני. במקרה דנן, ובהתאם למבחן הקשר ההדוק (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014)) יש לראות בכלל העבירות מושא כתב האישום אירוע אחד.

21. באשר לענישה הנוהגת, טרם סקירתה, ומבלי למעט בחשיבות שקילתה וחשיבות אחידות הענישה (ע"פ 6544/16 ניסנצויג נ' מדינת ישראל (21.2.2017)), יש לזכור כי מתחם העונש ההולם מגלם הכרעה ערכית המבוססת על שיקולים שונים שמדיניות הענישה היא רק אחד מהם. אין המדובר בעניין אריתמטי ולבית המשפט נתון בהקשר זה מרחב מסוים של גמישות (ר' בע"פ 3877/16 ג'אבלי נגד מדינת ישראל (17.11.2016)). כפי שציין כב' הש' פוגלמן ע"פ 4456/14 קלנר נ' מדינת ישראל (29.12.2015): "אין מדובר בטווחי ענישה הנקבעים ביחס לעבירה פלוגית; המתחמים משתנים ממעשה עבירה אחד לשני, בהתאם לחומרתו, ומנאשם אחד לשני, בהתאם לאשמו". (פסקה 198 בפרק הדין בע"פ 5669/14 לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל).

22. מבחינת הענישה הנוהגת עולה כי קיים מנעד די רחב של מתחמי ענישה כמו גם של עונשים בעבירות הנדונות. ב"כ המאשימה הפנה לפסיקה התומכת במתחם אותו הציע:

· רע"פ 9543/16 אחמד מוחמד נ' מדינת ישראל (12.3.2017), שם הורשע המערער בעבירות תקיפה הגורמת חבלה של ממש, איומים וגרימת חבלה חמורה לאחר שתקף שני מתלוננים באמצעות שפכטל ובאגרופים. לאחד המתלוננים נגרם שבר באף. בית המשפט קבע מתחם בין 12 ל- 36 חודשי מאסר ונגזרו על המערער 24 חודשי מאסר בפועל ופיצוי כספי בסך 8,000 ₪ למתלונן שאפו נשבר. בערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי הופחת עונשו ל- 18 חודשי מאסר בפועל. בקשת רשות הערעור שהוגשה מטעמו נדחתה.

· ע"פ 5153/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.1.2014) שם נדחה ערעורו של המערער אשר הורשע בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לאחר שהודה בביצוע העבירות. נגזרו עליו שלוש שנות מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי. במקרה זה דובר בביצוע בצוותא של תקיפת שכן באמצעות נשק קר (מקלות ואת חפירה). למתלונן נגרמו חבלות חמורות, המטומות ושברים בכל חלקי גופו והוא איבד את הכרתו. נקבע מתחם עונש בין שנתיים לארבע שנות מאסר בפועל.

23. ב"כ הנאשם הפנה לאסופת פסיקה אשר סומנה ענ/3 המלמדת על כך שקיימים מקרים בהם בגין ביצוע עבירה של חבלה חמורה הסתפקו בתי המשפט בהטלת עונשי מאסר בעבודות שירות גם כאשר החבלה גרמה לשברים שהצריכו טיפול רפואי משמעותי. יש לציין כי בחלק מהמקרים המדובר בנאשמים אשר הודו בביצוע העבירות. ראו : ע"פ

42429-02-15 **אטיאס נ' מדינת ישראל** (5.7.2015), ת"פ 43927-09-13 **מדינת ישראל נ' מלינטה** (19.11.2014) ת"פ 49635-07-11 **מדינת ישראל נ' גולברט** (12.1.2014), כמו כן ראו: עפ"ג 27466-05-14 **קיפור נ' מדינת ישראל** (10.7.2014), ת"פ 47277-03-10 **מדינת ישראל נ' אשטילו** (14.11.2012), ת"פ 23363-07-13 **מדינת ישראל נ' לאשין** (13.11.2014).

24. במסגרת ענ/1 אף הפנה למקרים, שחלקם הרלבנטי יסקר להלן, בהם פסק בית המשפט ענישה שאיננה כוללת רכיב מאסר, אף לא לריצוי בעבודות שירות, במקרים של נסיבות מקלות לנאשם, אז נגזר על נאשמים עונש בדמות של"צ ולעיתים אף פחות מכך בעבירות חמורות ובכללם גם במקרים בהם בוצעה עבירה של חבלה חמורה שגרמה לשברים.

· ע"פ 6685-04-14 **פרקליטות מחוז צפון פלילי נ' טולידנו** (22.5.2016), שם הואשם הנאשם בעבירת חבלה חמורה לפי סעיף 333 לעונשין לאחר שבמהלך בילוי בפאב, בעקבות סכסוך שאירע בפנים ולאחר התערבות של המאבטח במקום יצא הנאשם ותקף את המתלונן באגרופ. למתלונן נגרם שבר בלסת ללא תזוזה. במקום התפתחה קטטה המונית. הנאשם אשר הודה בביצוע העבירות נעדר עבר פלילי והתסקיר שהתקבל חיובי. בשל גילו הצעיר- ולמרות העדרו של נזק קונקרטי, נמנע בית המשפט מלהרשיע את הנאשם, וגזר עליו של"צ בהיקף של 240 שעות, התחייבות להימנע מעבירה ופיצוי למתלונן.

· ת"פ 1267-09-09 **מדינת ישראל נ' פלוני** (3.7.2013) שם הורשע הנאשם לאחר שמיעת הוכחות, בעבירה של חבלה חמורה בכך שנתן למתלונן אגרופ בפניו, אשר גרם לשבר באף. באותו מקרה, הכה הנאשם בפניו של המתלונן מכה אחת בלבד לאחר שהחלו ביניהם דחיפות ואף בתגובה למכת אגרופ שניסה המתלונן להטיח בו, ממנה התחמק. נקבע משכך כי העבירה מצויה ברף הנמוך. מתחם העונש נקבע בין מאסר קצר בעבודות שירות ועד 3 שנות מאסר. הנאשם לא הביע חרטה וטען להגנה עצמית. הנאשם נעדר עבר פלילי ובעל משפחה. בית המשפט מצא לחרוג ממתחם העונש ההולם וגזר על הנאשם מאסר על תנאי, קנס ופיצוי.

· עפ"ג 2933-09-14 **אדרי נ' מדינת ישראל** (9.11.2014) שם הורשע הנאשם בכך שגרם למתלונן חבלה חמורה בכך שבמהלך תגרה בסופרמרקט, חבט בו וגרם לו שבר בארובת העין. בבית משפט השלום הוטלו על הנאשם 3 חודשי עבודות שירות. בערעור הוקל עונשו בהסכמה ומבלי שבית המשפט הביע עמדתו בעניין ל- 300 שעות של"צ ומאסר על תנאי.

25. בנוסף, במסגרת ענ/1, הפנה ב"כ הנאשם לענישה הנוהגת ביחס לעבירה של דרישת נכס באיומים ובעבירת גניבה:

· ת"פ 3698-11-14 **מדינת ישראל נ' חנונוב** (18.6.2015) שם הורשע הנאשם על יסוד הודאתו בשתי עבירות של דרישת נכס באיומים, גניבה, החזקת סכין והיזק בזדון. הנאשם דרש מהמתלוננים (הוריו) כסף באיומים, תוך שהוא מאיים באגרופים ואף בסכין מטבח ובמספרים. תוך פעולותיו שבר ג אביל מנורה. בית המשפט הביא בחשבון את חרדת הנאשם, נסיבות חייו ורצונו להשתקם לצד השתלבותו בהליך הטיפול והמלצת שירות המבחן לאפשר לו להמשיך בהליך זה. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין צו מבחן ושל"צ לבין 12 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט גזר על הנאשם 180 שעות של"צ, צו מבחן לשנתיים ומאסר על תנאי.

ע"פ 5291/12 **אבו האני נ' מדינת ישראל** (12.11.2012) המערער, שהפסיד את כספו במועדון הימורים דרש מהמתלון (אחראי המשמרת במקום) להשיב לו את הכסף. כשזה סירב, החל המערער לצעוק ולאיים, נטל מהקופה סכום כסף ואף נטל מהמתלון סכום כסף נוסף שהיה בכיסו. המערער הודה בביצוע העבירות והורשע בבית המשפט המחוזי בעבירות של דרישת נכס באיומים, גניבה ואיסור משחקים. על המערער הוטלה עונש של 3 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר על תנאי וצו מבחן לשנה. בית המשפט העליון קיבל ערעורו ופסק כי יש הצדקה בנסיבות להעדיף את האינטרס השיקומי על פני אינטרס ההרתעה של הכלל. לכן בוטל עונש עבודות השירות והומר ב- 220 שעות של"צ.

ת"פ 32422-04-14 **פמת"א נ' חסקיה ואח'** (4.6.2017) הורשע נאשם לאחר ניהול הוכחות בסחיטה באיומים (ריבוי מקרים), סחיטה בכוח (שני מקרים) ובתקיפה חבלנית בנסיבות מחמירות. בית המשפט התחשב במצבו הנפשי הקשה של הנאשם שהתפרץ לאחר תאונת דרכים במהלך שירות מילואים, בגילו, בהיעדר עבר פלילי ובכך שמדובר בחריג להתנהגותו, בחלוף הזמן מאז האירועים ובמסוכנותו הנמוכה. כן התחשב בעונש אשר נגזר על הנאשם השני אשר הודה בביצוע העבירות למאסר על תנאי. הנאשם אף לא נמצא מתאים לריצוי עבודות שירות. נגזרו על הנאשם צו מבחן לשנה, מאסר על תנאי והתחייבות בסך 3,000 ₪.

ראו גם: ת"פ (נצ') 13846-08-12 **מדינת ישראל נ' בסול** (17.2.2013) ות"פ (ת"א) 26025-06-16 **מדינת ישראל נ' לוי** (28.3.2017).

26. אני מצאתי להפנות לת"פ 6631-05-14 **מדינת ישראל נ' אבישר** (12.9.2018) אשר ניתן על ידי, שם נגזר על נאשם, אשר תקף אחר במוט וגרם לו חבלה חמורה, ואף איים עליו תוך שהוא מחזיק חפץ חד, על רקע סכסוך כספי, תוך תכנון מוקדם, עונש של מאסר למשך 8 חודשים לצד מאסר על תנאי ופיצוי. מתחם העונש שנקבע בין 7 ל- 24 חודשי מאסר בפועל. ראו גם את הפסיקה המאוזכרת שם.

27. לאחר סקירת המפורט לעיל, בשים לב לחומרת הנזק שנגרם למתלון ולצד זאת כלל נסיבות ביצוע העבירות אשר פורטו לעיל ומידת הפגיעה בערכים המוגנים, אני מוצאת כי מתחם עונש המאסר ביחס לכלל העבירות אשר בוצעו על ידי הנאשם כאירוע, הוא בין 6 חודשי מאסר אותם ניתן לרצות בעבודות שירות ועד 24 חודשי מאסר בפועל.

הנסיבות הקונקרטיות

28. לאחר שבחנתי את מעשי העבירות ומידת אשמו של הנאשם כמפורט לעיל בהרחבה, לצד המפורט בתסקיר אשר התקבל וכלל הנסיבות מצאתי כי לא מתקיימות נסיבות המצדיקות חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם לשם שיקום הנאשם. ראו והשוו מול גזר הדין אשר ניתן על ידי בת"פ (ת"א) 7344-08-15 **מדינת ישראל נ' פרטוש** (17.7.2018) שם קבעתי כי יש לסטות ממתחם העונש אשר נקבע משיקולי שיקום. (כן ראו מהעת האחרונה ע"פ 6637/17 **קרנדל נ' מדינת ישראל** (18.4.18) וכן ת"פ (מחוזי - ח"י) 48024-03-17 **מדינת ישראל נ' פייבושנקו** (14.6.2018)). נסיבותיו האישיות המיוחדות של הנאשם והמפורט בתסקיר שירות המבחן ישקלו בין יתר השיקולים בעת קביעת עונשו של הנאשם בתוך המתחם שנקבע.

29. הנאשם, בן 29, רווק, שירת שירות צבאי מלא ומשמעותי, נעדר עבר פלילי מכל מין וסוג המתגורר בבית אביו ביחד עם סבו בגבעתיים וסועד אותם. מאז שחרורו מצה"ל עובד בעבודות מזדמנות ובשנה האחרונה עובד כשליח.

לטענת ב"כ מצבו הכלכלי של הנאשם אינו שפיר. מתסקיר שירות המבחן עולות נסיבות חייו הלא פשוטות של הנאשם, אשר גדל בחלק משנות ילדותו במעון לנשים מוכות, אביו מאובחן מזה שנים רבות כלוקה בסכיזופרניה ואף אושפז במוסדות פסיכיאטריים פעמים רבות. הנאשם כאמור סועד את אביו וסבו ניצול השואה עמם הוא מתגורר. עייתי **בענ/1** בעניין סבו של הנאשם ו**בענ/2** בעניין אביו, אין ספק כי אלה זקוקים לטיפול רציף וככל שייגזר דינו של הנאשם למאסר מאחורי סורג ובריה הדבר יפגע בהם באופן ממשי. כן נתתי דעתי לטענת הסנגור לפיה הנאשם מכלכל את אמו ולפגיעה בה מריצוי עונש מאסר מאחורי סורג ובריה על ידי הנאשם.

30. הנאשם ניהל הוכחות בתיק והורשע בביצוע העבירות המיוחסות לו על פי הכרעת הדין, משכך לא ניתן לזקוף לזכותו את חיסכון הזמן השיפוטי. מנגד, במהלך ניהול ההוכחות הובאו בפני הנסיבות הסובבות את ביצוען של העבירות שהן בעלות משמעות כמפורט לעיל. נתתי דעתי לכך שהנאשם אינו נוטל אחריות מלאה לביצוע העבירות כפי שפורט בתסקיר שהתקבל. בפרט אינו נוטל אחריות לעבירות הגניבה ודרישת הרכוש בכוח או באיומים שביצע. ביחס לביצוע עבירת האלימות ציין שירות המבחן כי הנאשם קיבל אחריות למעשיו (הגם שהכחיש תקיפת המתלונן באגרופים אף בעת הטיעון לעונש). יחד עם זאת, בפניי הביע הנאשם צער על הנזק שנגרם למתלונן והוסיף כי לא התכוון כי כך יקרה, והתרשמתי שאין המדובר באמירה מהפה החוצה בלבד.

31. נתתי דעתי לכל המפורט בתסקיר שהתקבל באשר למאפייניו של הנאשם. לא אחזור על המפורט בהרחבה בתסקיר ובסיכומי פתח גזר הדין, יחד עם זאת אציין כי להתרשמות שירות המבחן הנאשם אינו מחזיק בדפוסים בעייתיים ועברייניים והתנהגותו בביצוע העבירות איננה אופיינית לו בדרך כלל. נתתי דעתי להערכת הסיכון הנמוך להישנות ביצוע עבירות על ידו וגם לכך שההערכה היא שרף החומרה הצפוי ככל שישנו נמוך וכי הרשעתו של הנאשם בפלילים היא גורם מרתיע. עוד נתתי דעתי לחלוף הזמן מאז מועד ביצוע העבירות, שנת 2015, לגילו הצעיר של הנאשם בעת ביצוען (בן 26 שנים) ולכך שלנאשם לא נפתחו תיקים נוספים מאז. לצד זאת, שקלתי את העובדה שהעבירות בוצעו על ידי הנאשם בשל הקושי שחוזה לווסת דחפיו וכן לקיומם של קשיים רגשיים אצל הנאשם אשר אינם מקבלים מענה הולם. עוד נתתי דעתי לכך שהנאשם הסכים להשתלב בטיפול במסגרת שירות המבחן.

32. שקלתי את טענת ב"כ הנאשם בדבר כשליה של המשטרה להגיע למקום בזמן אמת, הגם שזומנה על ידי הנאשם עצמו בעת האירוע כנסיבה לקולא, אך לא מצאתי שיש בדברים כדי להביא להקלה ממשית גם בעת קביעת עונשו של הנאשם בתוך המתחם. כך גם ביחס למחדל במסגרתו לא נתפס הסרטון מהמצלמה במקום האירוע. טענת ב"כ הנאשם אודות כזב בדוחות המשטרה לא התבררה עד תום, ואינני מוצאת לקבוע מסמרות בעניין. ממילא, גם בה אין כדי להשפיע על עונשו של הנאשם.

33. נתתי דעתי לעתירת הסנגור ולהמלצת שירות המבחן להשית על הנאשם ענישה שיקומית בדמות צו מבחן ושל"צ לצד מאסר מותנה ופיצוי למתלונן אך אינני מוצאת לאמץ ההמלצה. ראשית, לשם אימוצה של ההמלצה יש לסטות לקולא ממתחם העונש ההולם אותו קבעתי, וכפי שהבהרתי לעיל, אינני סבורה כי נסיבות מקרה זה ונסיבותיו של הנאשם מצדיקות מהלך כה מרחיק לכת. שנית, לטעמי, לאחר בחינת כלל הנסיבות וחומרתן, גם בראי נסיבותיו האישיות המורכבות של הנאשם, מחייב האינטרס הציבורי השתת ענישה מחמירה מזו.

34. שקלתי גם את גילו הצעיר של הנאשם ואת הפגיעה הפוטנציאלית של עונש מאסר בפועל בו גם בשל כך שהוא נעדר עבר פלילי וקשרים עברייניים. לאחר שקילת המפורט לעיל ובהינתן מתחם הענישה אשר קבעתי מצאתי כי על אף שבאופן רגיל ראוי כי המבצע עבירות מהסוג שבביצוען הורשע הנאשם, על הנזק החמור שנגרם למתלונן, ירצה עונש מאסר מאחורי סורג ובריה, בנסיבותיו המיוחדות של המקרה הנדון, גם לאחר שקילת שיקולי ההרתעה, ניתן להסתפק בעונש מאסר ברף התחתון של המתחם, 6 חודשי מאסר, אשר ירוצו בעבודות שירות לצד מאסר על תנאי

מרתיע ופיצוי למתלונן לצד צו מבחן במסגרתו ישולב בטיפול. אינני סבורה כי בנסיבות ובכללן גילו של הנאשם, העדר עבר פלילי ונסיבות חייו המורכבות - יהיה זה נכון וראוי, חרף חומרת העבירות והנזק החמור למתלונן, להורות על מאסר מאחורי סורג ובריח. יש לזכור בעת בחינת האינטרס הציבורי ועריכת האיזון כנדרש כי יצירת נקודת חיכוך לנאשם הנעדר גורמי תמיכה לצד מאפייניו הנוספים אשר פורטו, עם סביבה עבריינית, ככל שיושת עליו עונש מאסר מאחורי סורג ובריח, עלולה להביא להתדרדרותו, וגם היא לא תשרת את האינטרס הציבורי במובנו הרחב.

35. מובן כי ניתן לטעון טענה מסוג זה בכל מקרה בו כל נאשם נדרש לראשונה לרצות עונש מאסר ובאופן כללי, לא די בטענה מסוג זה ואין בה למנוע מהשתת עונש מאסר מאחורי סורג ובריח כשה העונש הראוי והמתחייב. יחד עם זאת, בנסיבותיו של מקרה זה אשר פורטו לעיל וביחד עם יתר השיקולים שמניתי לעיל, והרף התחתון של המתחם שנקבע, יש מקום ליתן משקל גם לכך. (ר' בקשר לשיקולי ענישה דו"ח הועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים- דין וחשבון בראשות כב' השופטת דורנר שפורסם בנובמבר 2015).

36. שקלתי את בקשת הסנגור כי הפיצוי יהיה מתון, בפרט לאור התנהלות המתלונן בפן הכלכלי כלפי אביו של הנאשם. בעת קביעת סכום הפיצוי נתתי דעתי לנזקים הנטענים למתלונן גם על פי עדותו ועת/1, ואף לרציונליים שבבסיס הפיצוי (ר"ע"פ 6452/09 עלי נ' מדינת ישראל (22.7.2010) וע"פ 1076/15 אבנר טווק נגד מדינת ישראל ואח' (7.6.2016)).

37. בראי כל המפורט לעיל, מצאתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר לתקופה של שישה חודשים שירוצה בדרך של עבודות שירות בהתאם להמלצת הממונה על עבודות השירות במרכז יום לקשיש קריית אונו רח' שי עגנון 13, קריית אונו. הנאשם יתייצב לריצוי העונש ביום 16.10.18 במפקדת מחוז מרכז, יחידת עבודות שירות, רמלה. הובהרה לנאשם המשמעות של אי עמידה בעבודות שירות וכן כי יתכנו שינויים במקום ושעות העבודה.

ב. מאסר על תנאי למשך 8 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע לפי חוק העונשין.

ג. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון או עבירת רכוש על פי חוק העונשין.

ד. פיצוי למתלונן בסך 6,000 ₪. הפיצוי ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים, כשהראשון בהם ביום 1/11/18. לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הפיצוי לפירעון מיידי.

ה. ניתן בזה צו מבחן למשך שנה מהיום, במסגרתו ישולב הנאשם בטיפול כמפורט בתסקיר בעניינו. הנאשם מוזהר שאם לא ימלא אחר הצו מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת, יהיה צפוי לעונש על העבירה שבגללה ניתן הצו. שירות המבחן יגיש לבית המשפט דו"ח ביניים בתום ששת חודשי המבחן הראשונים.

המזכירות תעביר עותק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, י"א תשרי תשע"ט, 20 ספטמבר 2018, בנוכחות הצדדים.